

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום רביעי ז' תמוז תשע"ט | דף היומי בבלי: ערכין כד.

דף היומי בהלכה: מסעיף ה' עד סעיף י'.

מוסר: חפץ חיים כלל ט' אות ג' עד אות ה'.

קנין חכמה הלימוד השבועי: חובת הלבבות שער הבחינה פ"ד 'והשביעית' עד פ"ה 'ואחר כן ישיב אל ליבו'

שיפוץ דירה קומפלט ב-1000 ש"ח בלבד, זה אפשרי! | סגולה לשידוך שהתגלתה בבית החיים בגרודנא | החתן רוצה לעשות סיום הש"ס בשבע ברכות שלו, מה עם עין הרע? | 1675

על דא ועל הא

שליחו של הגר"ד שמידל ראה את אשר נעשה
והבין שהדבר אינו בשליטתו, ופנה אל הקב"ה
והתפלל בבכי ובתחנונים. עמד והתפלל,
ולפתע הוא מרגיש יד מונחת על כתפו...

סגולה מיוחדת לשידוכים שהתגלתה בבית החיים בגרודנא

בארגזי העצמות וידאג להטמינם ולקבורם, לפני שמאן-דהו ייקח גם את הארגזים ויפזר את תכולתם כדומן על פני האדמה.

הגר"ד שמידל הורה לשליחו שהעצמות צריכות להיקבר באותו יום בו מתחילים לטפל בהן, מדין 'כי קבר תקברנו ביום ההוא', ואסור להשהותן עד למחרת.

השליח יצא מן הארץ והגיע לעיר גרודנא, שכר על-אתר נהג עם משאית גדולה שתכיל את כל הארגזים, תוך שהוא מתנה עם הנהג שהעצמות צריכות להגיע לקבורה עוד באותו יום. הנהג אמר שישתדל לעשות זאת.

אולם, כאשר הועמסו הארגזים על המשאית, והנהג ראה את מספרם הרב של הארגזים, פנה ואמר לשליחו של הרב שמידל, שלא נראה לו שתהיה אפשרות לקבור את כל הארגזים בו-ביום. "כדי לבצע את המשימה הזו אנחנו זקוקים ל-50 איש לפחות, והיכן תוכל למצוא כאן, במקום זה, 50 אנשים שיסכימו להתעסק בקבורת העצמות", אמר הנהג.

ראה השליח את אשר נעשה, והבין שהדבר אינו בשליטתו, ופנה אל הקב"ה והתפלל בבכי ובתחנונים: 'אנא ה' אלוקי, הלא הנך יודע שכל עוד הדברים היו תלויים בי, התאמצתי לעשות הכל על הצד הטוב, אבל עכשיו כשאין הדבר תלוי בי, אני מפיל תחינתי

במסיבת סיום חג השבועות סיפר הגר"י זילברשטיין שליט"א על ת"ח המגיע אליו מדי פעם כדי לשאול ולהתייעץ מה לעשות וכיצד ניתן לפתור את מועקת-השידוכין הרובצת על כתפיו, כאשר יש בביתו שתי בנות מבוגרות, האחת בת 35 והשנייה בת 31. מדי פעם אני נותן לו עצות חדשות על מנת לעודד את רוחו הנכאה, סיפר הגר"י שליט"א. לפני חג השבועות סיפרתי לו מעשה שהיה, ולפי מה שקרה שם גם הוא יוכל לפעול בכיוון זה, ולהיוושע.

המעשה אירע עם הגאון רבי דוד שמידל, הידוע במאבקי למען שמירת קברי צדיקים בארץ ובחו"ל. יום אחד מתקבל בביתו של הרב שמידל טלפון נסער מחו"ל, ובו מבשר המתקשר שבית העלמין היהודי בעיר גרודנא, בו קבורים רבותינו גדולי ישראל, נחפר ונהרס כולו על ידי השלטונות, שהוציאו את עצמות הגאונים והצדיקים, והניחום בארגזים.

הרב שמידל הזדעזע למשמע הידיעה, ומיהר להפעיל את קשריו בצמרת השלטון האוקראיני כדי שעתה, לאחר מה שאירע, לפחות יעניקו היתר לקבור את ארגזי העצמות. ההשתדלות הנמרצת היתה מאומצת במיוחד, וההיתר ניתן.

הרב שמידל מיהר לארגן שליח מן הארץ על מנת שיטפל

הרב שמידל ציין בפניו את המקור לדבריו, וציטט את הפסוקים במגילת רות, בהם כתוב (פרק א' פסוקים ח'-ט'): 'ותאמר נעמי לשתי כלותיה לכנה שובנה אשה לבית אמה יעש ה' עמכם חסד כאשר עשיתם עם המתים ועמדי; יתן ה' לכם ומצאן מנוחה אשה בית אישה' וכו'.

רואים מכאן שאדם שעושה חסד עם המתים, זוכה ל'ומצאן מנוחה אשה בית אישה', דהיינו שבעיית השידוכין בביתך יכולה לבוא עתה על פתרונה בזכות החסד העצום שעשית בגרודנא במסירות נפש, אמר הגר"ד שמידל. ואכן, בתוך חודשיים התארסו שתי הבנות בשעה טובה.

פניתי אל הת"ח שבא לבכות על צרתו בענין שתי הבנות המבוגרות היושבות בביתו, ואמרתי לו שהנה רואים מכאן סגולה מיוחדת וספציפית לענין השידוכין, והיא, להתעסק במצוות חסד עם המתים, ולכן אולי תדפיס חידושי תורה לעילוי נשמת אביך, וכל כיו"ב, ואז תזכה גם אתה למה שכתוב במגילת רות.

('קול ברמה' - בטאונה של רמת אלחנן גליין 331, סיון תשע"ט)

לפניך שתסייע לי להביא את העצמות לקבורה עוד היום! כך עמד השליח והתפלל, והתפלל, ולפתע הוא מרגיש יד מונחת על כתפיו. הוא מסובב את פניו אחורנית, ונתקל ביהודי השואל אותו האם הוא יודע את מיקומו של קבר פלוני. מהוון-להון התברר שיהודי זה הוא ר"מ בישיבה, והגיע לכאן עם... 50 בחורים כדי לפקוד קברי צדיקים.

השליח גילה לר"מ שהוא את מטרת בואו, ו-50 הבחורים נרתמו לעבודה מיידית, והצליחו לקבור את כל הארגזים עוד באותו יום... כששב השליח ארצה, מיהר לספר להגר"ד שמידל שהצליח בס"ד למלא את אשר הוטל עליו, ותיאר בפניו את הנס העצום שאירע לו עם 50 הבחורים. "לא האמנתי עד כמה יש בכוחה של תפילה להועיל ולפעול מיד", אמר השליח, וציין בתוך-כדי-דיבור את הצרה הגדולה שיש לו בביתו, עם שתי בנותיו המבוגרות שלא מצאו עדיין את זיווגן.

אמר לו הרב שמידל, שלפי דעתו לאחר שמילא את משימת-החסד עם המתים הקדושים בגרודנא, נפתח בפניו פתח נרחב לישועה בענין השידוכין.

הסיפור היומי

"צריך לנוח קצת, הפסקת קפה", הכריז הקבלן, תוך שהוא יורד עם סעייד "לנוח קצת ברכב". המנוחה ברכב התבררה כארוכה מאד... הקבלן לא חזר יותר! נעלם...

כך שופצה דירתו של אברך ממסד עד טפחות ב... 1000 שקלים בלבד!

התקשר לטלפון הרשום בתחתית המודעה, והזמין את "גמ"ח שיפוצים" לבקר אצלו ולתת הצעת מחיר! לאחר כשעה נחת אצלו יהודי עב בשר בעל זקן ארוך ועיניים יוקדות, שבמבט ראשון הבין שנפל לידיו 'טרף קל'. לאחר ש'הקבלן' ראה את היקף העבודה, ניסה לדובב את האברך ולבדוק כמה הוא מוכן לשלם...

האברך בתמימותו הודיע וביקש: יש לי רק מאה עשרים אלף שקל - אנא ממך התחשב בי! (למען האמת, מחיר השוק של שיפוץ שכזה לא עלה על שמונים אלף ש"ח). "גמ"ח שיפוצים" חייך, ואמר: "תראה, בעיקרון הייתי לוקח על עבודה מורכבת כזו מאה שישים אלף שקל, אך כיון שאני רואה שאתה אברך צדיק, אקח לך רק מאה עשרים אלף - רק אל תספר לאף אחד על המחיר המיוחד...". האברך התרגש מאד, וחיבק את הקבלן תוך שהוא מודה לו על "ההתחשבות וההנחה הגדולה!"

עוגיות ומשקה קל הונחו על השולחן לרגל "מעמד הסיכום על השיפוץ", ותוך כדי לגימת כוס משקה מוגז נוספת - ענה הקבלן 'בנחת' על שאלותיו של האברך: "לא, לא צריך חוזה. תבין, בין בני תורה לא עושים חוזה..." "בישראל נהוג לשלם הכל בהתחלה, אבל אתה יכול להשאיר אלף שקל בשביל הסוף...". "תבין, המחיר

סיפור מופלא שמענו מפיו של בעל המעשה: מעשה באברך יקר, בן חו"ל שעלה עם משפחתו לארץ ישראל. אותו אברך - אין לו בעולמו אלא ד' אמות של תורה! אף בני ביתו דואגים שיוכל לעסוק ולשקוד בתורה הקדושה ללא שום הפרעה! מידענו חי באופן מחושב אך מרווח, ומעולם לא הרגיש מחסור, ואף הצליח לחסוך מדי חודש בחודשו סכום משמעותי בגמ"ח המקומי.

שנים עברו, המשפחה גדלה, והבית הקטן בעל שלושת החדרים היה קטן מלהכיל את המשפחה הגדולה. משכך החליט האברך לנצל את אופציית ההרחבה שהיתה בביתו, ולהרחיב את הבית בעוד שני חדרים נוספים. אותו אברך, לצד שקידתו ועמלו בתורה, נחשב תמים מאד בעיני העולם הזה, מה גם שלא היה 'ישראלי' שורשי... ולכך חשב, שהעיסוק עם בעלי מלאכה הוא דבר פשוט מאד...

ממחשבה למעשה: בירור קצר העלה כי הוא הספיק במשך השנים לחסוך מאה ועשרים אלף ש"ח! לאחר מכן פתח ספר טלפונים וחיפש אחר קבלן שיפוצים. והנה צדה את עינו פרסומת: "גמ"ח שיפוצים! בניה ושיפוצים. מחירים מיוחדים לאברכים!". יותר טוב מזה כבר לא יכול להיות! כך חשב...

שנתתי לך הוא מחיר למזומן בלבד". - "ברגע שאתה משלם, מתחילים עבודה".

שעתיים עברו, ומיודענו חוזר מהתרוצות לפרוט המחאה גדולה, ובידו מאה ותשעה עשר אלף שקלים במזומן! הקבלן מיד הגיע. במחווה מיוחדת הכריז: אני אפילו לא סופר את הכסף, אני סומך עליך!

לאחר כחצי שעה הופיע בביתם הקבלן כשלצידו עובד ישמעאלי שפטיש גדול בידו: "תכירו את סעיד אבו מחמד. כעת, ביחד נפרוץ את הקיר החיצוני, ומחר נתקדם עם צוות מורחב!". שעה עברה, והקיר החיצוני נפרץ כשגל חום חודר דרכו לבית. "צריך לנוח קצת. הפסקת קפה", הכריז הקבלן, תוך שהוא יורד עם סעיד "לנוח קצת ברכב".

המנוחה ברכב התבררה כארוכה מאד... הקבלן לא חזר יותר! נעלם... הטלפון שלו נותק, ומהחברה הסלולרית נאמר "הקו אינו פעיל". מסתבר שיותר זול להחליף קו טלפון, מלהחזיר למעלה ממאה אלף ש"ח.

שבועות עברו. כל הניסיונות להשיג את 'הקבלן', לא עלו יפה. בעצת רב פנה למשטרה בתלונה, ושם התברר לו שדפוס הפעולה מוכר, והוא לא הראשון שנפל בחלקלקות פיו של "גמ"ח שיפוצים" - "אוהב האברכים", אך הנ"ל עדיין לא בא על עונשו עקב "חוסר ראיות".

הכאב היה גדול. מצד אחד סכום כסף שהלך לטמיון. ומצד שני הבית נשאר קטן וכעת אין כסף להרחיב. וכל מה שנשאר זה מעטפה ובה אלף ש"ח, שהקבלן 'טוב הלב' הסכים לדחות לסוף השיפוצים...

בלב כאוב נסע ללשכת הגזית של דורנו - מרן הגר"ח קנייבסקי שליט"א, לקבל את ברכתו ועצתו. מרן שליט"א מקשיב, ושואל: "כמה כסף נשאר לך? והאברך עונה "אלף שקל". אחד מבני הבית מציין באוזני מרן שמדובר באברך מתמיד במיוחד! מרן מחייך, הרי למי שעוסק בתורה יש את הברכה והשפע שלו, ואז אומר מרן שליט"א: "אתה תשפץ באלף שקל!".

האברך מופתע: הרי אלף ש"ח לא מספיק אפילו לסתום את החור ש"גמ"ח שיפוצים" פרץ בסלון... אבל באמונת חכמים שהורגל בה - אינו שואל שאלות!

שבוע עבר, ואין חדש. אך מיודענו הצדיק אינו מודאג. מחדיר הוא בבני ביתו אמונת חכמים, וכולם רגועים ושמחים וממתנינים לבוא הישועה.

בצהרי היום דפיקות בדלת. בפתח עמד אדם צעיר ולא מוכר. "שלום, שמי גבי", הוא מציג עצמו, וממשיך: "אני קבלן שיפוצים, ומזה זמן מה אני עובר ליד ביתכם ורואה את הפתח הפעור בחזית הבית, אולי אתם צריכים עזרה? שמא נתקעתם באמצע?" האברך סיפר השתלשלות הדברים באריכות. גבי הציע את שירותיו: "אני כעת פנוי מעבודה, אם תרצו אוכל לעשות לכם מחיר טוב, מתוך התחשבות בעוגמת נפש שעברתם". מיודענו הבהיר לגבי הנחמד, שאין באפשרותו לשלם יותר מאלף שקלים... גבי צחק, כביכול שמע בדיחה טובה... "אתם מבין בוודאי, שבסכום זה לא ניתן לממן אפילו את הפיתה עם הזיתים לפועלים הערביים במשך זמן השיפוצים..."

גבי הלך לדרכו, כשהוא משאיר מאחוריו אברך מחוזק מאי פעם באמונת חכמים: "אני לומד תורה, ולכך ר' חיים הבטיח לי שיפוצ באלף שקל - אז בסוף יהיה שיפוצ באלף שקל". לא חולפת שעה, ושוב גבי בפתח. כידיד ותיק הוא מתיישב מעצמו, ואומר בהתרגשות: "אומר לכם את האמת אני חדש בעיר הזו. במקום מגורי הקודם נחשבתי לקבלן מצליח וידי היו עמוסות בעבודה, אך כאן - משום מה עוד לא קיבלתי אפילו עבודה אחת... ניסיתי לפרסם בעיתון המקומי, אך לשוא. כנראה אנשים עדיין לא מכירים אותי. כעת חשבתי על רעיון שיעזור גם לי וגם לכם... החל ממחר בבוקר אכנס לביתכם עם פועלים, אשפץ את ביתכם באופן הטוב ביותר, וכך אנשים יכירו אותי. וגם אוכל לשלוח אליכם אנשים להתרשם מעבודתי... והמחיר: אלף שקלים בלבד, וגם זה רק בשביל שלא יאמרו שאני עובד בחינם..."

הפעם היה האברך זהיר יותר, ובשמחה הסכים ל'עסקה' רק בתנאי שהאלף ש"ח ישולם רק לאחר גמר השיפוצים... ואכן, למחרת עם הנץ החמה מופיע גבי יחד עם צוות מורחב, שעה לאחר מכן באה האספקה: 3 משאיות טעונות חומרי בניין! חודש עבודה מסיבי, וההרחבה הושלמה באופן מושלם - הרבה יותר מאשר חלם אי פעם! על הדרך, הוחלף גם הריצוף הישן בכל הדירה, ונצבעה מחדש - "שהדירה תראה דירה לדוגמא!".

סיכומו של דבר: הדירה הורחבה, שופצה ושודרגה בשווי כולל של למעלה ממאתיים אלף ש"ח, והכל במחיר של אלף שקלים בלבד! עד כאן הסיפור, על ברכה של שר התורה, לאברך העוסק בתורה, שיזכה לברכת התורה!

(פקודיך דרשתי וזאת הברכה תשע"ט)

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

"פעם הגדיש אחד התלמידים את הסאה במעשה שובבות חמור אשר לא היה ניתן לעבור עליו בשתיקה. כולנו רעדנו אז מפני הרגע שבו ר' זלמן יכנס אל הכיתה ותיכף יעניש את אותו התלמיד כהוגן"

"פעם אירע שאחד התלמידים הגדיש את הסאה במעשה שובבות חמור, אשר לא היה ניתן לעבור עליו בשתיקה ללא עונש הגון. כולנו רעדנו אז מפני הרגע שבו המלמד, ר' זלמן, יכנס אל הכיתה ותיכף יעניש את אותו התלמיד כהוגן. אך להפתעתנו ר' זלמן קיבל את התלמיד במאור פנים, ב-'גוט מארגן' לבבי, והילד הלך וישב במקומו.

"אך הנה למחרת היום קרא ר' זלמן לילד, ואף סטר לו על לחיו קלות, והענישו על העוולה שכולנו כבר כמעט הספקנו לשכוח. כולנו הבנו אז היטב את הלך רוחו של המלמד ר' זלמן הנערץ - לא להעניש מתוך כעס או רגש חם, אלא רק אחרי צינון הרגשות וחשיבה עמוקה בעין השכל. רק אז יש אכן לעשות את המעשה הנכון!"

מלאכת ה'

היה ר' זלמן אמן על דברי חז"ל, כי לימוד תורה לנערים הוא בגדר "מלאכת ה'", שעליה נאמר: 'ארור עושה מלאכת ה' רמיה'. משום כך עמד מאד על כך שלא יטרידוהו בדברים אחרים בעת לימודו עם התלמידים. בעודו משמש כמלמד, כבר היתה ברשותו המאפייה אשר נוהלה בידי בני הבית, וכך אירע לפעמים שהיו אנשים באים אליו לת"ת, ומבקשים לשוחח עמו דבר או שניים בענייני העסק, אבל ר' זלמן היה תמיד דוחה את הבאים באמרו: "נישט יעצט - לא עכשיו! כעת זמני קודש עבור הלימוד עם תלמידי היקרים!"

אחד מצדיקי הדור זצ"ל שלח פעם אל ר' זלמן אברך אחד, על מנת שייקח אצלו שימוש ב'הלכות מלמדים'. אמר לו ר' זלמן בין שאר דברי ההדרכה - כי על המלמד להכין עצמו היטב בסוגיא קודם שילמדנה לתלמידים, ואם אינו עושה כן אינו רשאי ללמד הסוגיא אפילו לילדים רכים, וזאת למרות שהקטנים אינם מעמיקים כל כך בלימודם, עם כל זה חייב המלמד להיות נהיר ובהיר בסוגיא הדק היטב.

ולוקח נפשות חכם

צעד לו ר' זלמן בשעת בוקר ברחוב מרכזי בירושלים. עמוס היה הרחוב בדוכני רוכלים אשר הציעו את מרכולתם השונה לעוברים ושבים. והנה צדה את עינו של ר' זלמן, מראהו של נער צעיר לימים. העומד גם הוא בין הרוכלים, לפניו על המדרכה מונחים פתוחים מספר ארגזי ירקות, והוא קורא בקול רם: "ירקות

לא הביט און ביעקב (במדבר כג, כא)

במשך תקופה של כעשר שנים שימש הרה"צ ר' זלמן בריזל זצ"ל כמלמד לתינוקות של בית רבן בת"ת 'חיי עולם'. כבכל דבר שבקדושה שעסק בו ר' זלמן בכל ליבו ונפשו, גם כאן לקח את התפקיד בחרדת קודש, בידעו את גודל האחריות בשמירת הפיקדונות שהופקדו אצלו, ובמילוי המשימה הגדולה אשר הוצבה לפניו - ללמדם תורה ומצוות, ויחד עם זאת לייקר ולאהיב את התורה הקדושה ומצוותיה בלבם של הנערים עולי הימים, ולהבטיח את המשך פריחתם ושגשוגם של אלו השתילים הרכים, שיגדלו ברבות הימים לאילנות גדולים ומפוארים.

בנים יחידים

אהבה, חיבה ומסירות רבה הקרין לתלמידיו, עד שכל אחד מהם היה מרגיש בצלו כבן יחיד. סיפר אחד מתלמידיו דאז: "כשהתקבלתי להיות מלמד נכנסתי להתייעץ עם ר' זלמן, שהיה מורי ורבי משכבר הימים, ודמותו נשארה חרוטה בליבי כמלמד מסור בכל נשמתו, לתלמידיו אשר אותם אהב כבנים. ביקשתי אפוא ללמוד ממנו את סוד כוחו המיוחד.

'אגיד לך כלל פשוט, שתמיד יעזור לך' - המתיק עמדי ר' זלמן - 'חשוב על כל תלמיד שהוא בנך יחידך! אז תרויח שני דברים - א. לכל בעיה שתתעורר אי פעם עם אחד מהתלמידים, תמיד תוכל למצוא לה פתרון הגון, כי אבא בשביל בנו היחיד יכול להפוך את כל העולם כולו בכדי לעזור לו, הוא אינו פוטר עצמו אף פעם בתירוץ שניסה כבר ולא עזר... אלא, גם אם עצה אחת לא הועילה, יחפש אחר עצה אחרת עד שהדבר בא לידי פתרון טוב.

'הדבר השני שתרויח', הוסיף ר' זלמן, 'אם התלמידים ירגישו שאתה אוהב אותם באמת, הם יחזירו לך אהבה. תלמידים שמחים לעשות הכל בשביל רבי שאוהב אותם, והיו מוכנים אפילו ללמוד'..."

מקל נועם

התלמידים הרגישו קשר נפשי עמוק אל רבם, ר' זלמן, גם לאחר זמן רב שכבר עברו לכיתה אחרת. תמיד כשהיה פוגש את אחד מתלמידיו בעבר, היה מתעניין בו בכנות: "נו, איך אתה לומד? מה אתה לומד? במה אוכל לעזור לך?" כאילו רק אתמול למד אצלו.

סיפר אחד התלמידים:

טריים בזיל הזול, בזיל הזול!..."

איש מבין העוברים ושבים אינו שם על לב, ונעצר לתהות מה מעשהו של נער צעיר ברחובות העיר בשעות אלו? אולם ר' זלמן אשר ליבו היהודי היה בפעולה מלאה, פועם הוא לפי כללי אהבת ה' תורתו ועמו, נותר על מקומו כנטוע במסמרים.
"בוקר טוב לך יקירי! מה שלומך?" - פונה הוא אל הילד בחיבה יתירה.

"ספר נא לי, מדוע לא הלכת היום לתלמוד תורה?" שואל ר' זלמן בעדינות. השיבו הנער בכאב, כי אכן לומד הוא בת"ת פלוני, אלא שלרגל דוחק הפרנסה בבית אביו, ביקשו אביו הירקן שיצא לרחוב המרכזי עם כמה ארגזי ירקות ושם ינסה להרוויח עוד כמה לירות. "לא היתה כל ברירה לאבי המסכן" - אמר הנער בקול שבור.
"אין שום בעיה, יקירי!" מיהר ר' זלמן להרגיעו. "אתה תלך לחיידר, ואני אעמוד כאן ואמכור את הירקות..." תוך כדי דיבור כבר הוריד ר' זלמן את כובעו, ונעמד על יד הדוכן והחל להכריז בקול - "ירקות ירקות..." כאחרון הירקנים.

והילד נשא את רגליו במרוצה לעבר בית תלמודו.

חנוך לנער גם כי יזקין

גם בשנות זקנה ושיבה, כשכוחותיו היו דלים יותר, היה נענה בהתלהבות לכל אתגר חינוכי, הן בלימוד פרטי עם צעירים, והן באמירת שיחות חיזוק בהיכלי הישיבות וכדו'.
מספר לנו אחד מבאי ביתו: "באחד הימים בא אל ר' זלמן אב לילד בן י"א שנים ובקשתו בפיו - שמא יוכל ללמוד מעט עם בנו הילד, אשר זקוק לחיזוק בלימוד התורה?
"מה השאלה?" - השיב ר' זלמן, ותיכף ומיד נענה לאתגר, משל אברך צעיר הוא בשנת העשרים לחייו. על אתר קבע לו זמן - שעה קודם תפילת שחרית, בכל יום, וכך היה. למחרת היום כבר ישבו השניים יחדיו, ר' זלמן בן השמונים והילד בן האחד עשרה. תקופה ארוכה נמשכה 'החברותא' כשלשמחתו ולאשושו של ר' זלמן לא היה גבול, הנה זוכה הוא שוב להשריש בילד יהודי טהור תורה ויראת שמים.

(מתוך 'ר' זלמן')

לקראת שבת

האברך קיבל טלפון בהול מאשתו: "ראש הישיבה הגיע לעזור בארוחת הערב עם הילדים, מה עושים?"

עורך גיליון 'לקראת שבת' הרב משה הרמון עם טעימות קצרות מגיליון פרשת בלק

מה הדבר שגרם לו להתפרץ מול הכנופיה המסוכנת, כנגד כל הסיכויים.

ואם בשודדים עסקינן, גם מכשיר תמים להתרעה על עליית רמת הסוכר בדם, יכול להניס חבורת שודדים אלימים. את זאת חווה על בשרו אברך צעיר מאמריקה, שסיפורו מופיע השבוע בגיליונו.

ועוד בגיליון השבוע: עדותו של העובד הערבי שראה במו עיניו שני ירדנים שניסו להרוס את מצבת האור החיים הקדוש - "ובאותו רגע התהפך עליהם סלע גדול והם מתו במקום". העיסקה המשתלמת: חמישים דולר ליום, תמורת חליצת נעליים כל ערב מהשעה 8:00. האברך שקיבל טלפון בהול מאשתו: "ראש הישיבה הגיע לעזור בארוחת הערב עם הילדים, מה עושים?" ומדוע חשש הגר"א גניחובסקי זצ"ל לשיחודי חרדי יתיישב לידו באוטובוס.

וגם: ראש הישיבה שהקפיד ללבוש דווקא פראק אפור, מה הקשר בין ישיבה ב'מזרח' ל'מתכבד בקלון חברו'? מדוע איחר הגרש"מ דיסקין זצ"ל לטיש בליל שביעי של פסח בקארלין? ולסיום: הנבחן היחיד של קנין ש"ס ביוהנסבורג משתף את קוראי 'לקראת שבת' בסיפורו המיוחד. אל תחמיצו.

השתלשלות מדהימה נפרשת במרכז גיליונו השבוע, בה מעורבים שני בחורים מסיימי ישיבה קטנה, ראש ישיבה, ארבע נערות מעוכבות שידוך, תפילות חמות של הורים, ברכה ממרן הגר"ח קניבסקי שליט"א, וטעות מבוכה של הנהלת הישיבה... ויש גם מסר מיוחד שיוצא מכל זה: מהרגע שאדם מתחיל להתפלל - כל דבר - גם אם הוא חסר סיכוי לחלוטין - הופך להיות בר סיכוי! לקרוא ולהאמין.

עוד תקראו בגיליון השבוע, על רופא אמריקני שלקה ביום מן הימים במחלת דם נדירה, ולאחר בירורים התגלה כי ישנו מומחה אחד ויחיד שיכול להציל את חייו, והוא לא אחר מאשר בנה ה-13 של אשה הודית, ש... את חייו הציל הוא בעצמו 25 שנים קודם לכן! מה המסר מהסיפור הזה? ואיך זה מתקשר לאחיו הצעיר של הגה"צ רבי אריה שכטר שליט"א? את זאת נשאר לכם לקרוא בעצמכם.

האם שמעתם פעם על כך, שהגאון הישיש מרן בעל ה'ברכת שמואל' זצ"ל הניס בגפו חבורת פורעים מזוינים ומסוכנים שחדרה לביתו, בעזרת... מקל ואגרופים קמוצים? עדות ראיה למחזה המדהים מופיעה בגיליונו, ובה גם תקראו

"אבא היה אומר לחש נגד עין הרע... ואמר לי שאין בלחש זה השבעות ושמות כלל, רק תפלה, ולא רצה לגלות מהו, כי אמר שמי שמסר לו את הלחש אמר שאם יגלה לאחרים, לא יועיל"

שו"ת מורתק ממרן הגר"ח קניבסקי שליט"א בעניני עין הרע

א' כתוב ענין עין הרע, ויכול ללכת אליו.
עש"ק ויקרא ער"ח ניסן תשנ"ח. אחד נכנס ואמר כי נגד עין הרע יש עצה לנהוג תמיד בעין טובה. גם יש סגולה של פסוקים של צרעת, וגם לתלות אות ה"א כנגד לבו. "עין טובה זו סברא שזה מועיל, ואם כתוב כתוב, 'אי תניא תניא', אך איני נזכר כרגע דמוי לזה בחז"ל. [ועי' חזו"א חו"מ סי' כ"א]. ולגבי פסוקי צרעת כמדומה שזה מובא בסדור ר"י עמדין. ולגבי אות ה"א לא שמעתי" [א.ה. מובא בילקוט ראובני פ' ויחי לעשות ה' של כסף אבל לא מוזכר כנגד ליבו].

לחתן ב' ילדים בחודש אחד, האם לחשוש לעין הרע? "יש שחוששים בג', אבל ב' זה כלום".

בחור מעוניין לעשות סיום הש"ס בשבע ברכות שלו ולהזמין אנשים. "אם אינו חושש לעין הרע יכול לעשות". חמותו באמת מתנגדת משום עין הרע. "אם זה בבני ברק, הרי החזון איש אמר שלא שולט עין הרע".

לאח ואחות נולדו בנים, והברית בבוקר אחד. האם יש חשש לעין הרע? "אין בזה חשש. ואם ירצה יאמר את הגמרא במגילה דף ג' א' 'עיזי דבי טבחי' וכו' או 'אנא מזרעיה דיוסף' וכו' בברכות דף כ' א'". האם יש עדיפות לאחד מהם או שניהם שווים? "איזה שירצה". (ואע"פ שבש"ס מגילה לא נאמר זה ממש על עין הרע, אפשר לומר את לחש הזה גם על עין הרע).

יש להם בן בגיל 30 מעוכב שידוך מחו"ל. הוריו באו לארץ ישראל, התפללו בכותל ושניהם כיוונו לדבר אחד וביקשו מה' שאם זה מחמת עין הרע שייחפך עליהם במקומו. הם חזרו לחו"ל ומיד הבן התארס והנה לפני החתונה אמו נפטרה, מה עושים? ת: "הגיע זמנה". היא הייתה רק בת 55. ת: "אחרי 50 זה כבר לא צעיר". מה יעשה האבא לקדם פני הרעה רח"ל? "שיגיד מה שאמרו במגילה ג' א' 'עיזא דבי טבחי שמינא מנאי'".

(דברי שיח בלק תשע"ח כל משאלותיך)

דברי רבנו: "אבא היה אומר לחש נגד עין הרע, וה'חזון איש' היה שולח אליו, ואבא אמר לי שאין בלחש זה השבעות ושמות כלל, רק תפלה, ולא רצה לגלות מהו, כי אמר שמי שמסר לו את הלחש אמר שאם יגלה לאחרים, לא יועיל. ואודות הלחש של השבעות מהחיד"א, אבא היה סבור שזה אסור לנו, ס"ז אגאנצער עסק".

השאלה היא, כיצד הקהילות יעקב חשש לעין הרע בבני ברק (הלא ידוע בשם החזו"א שלא יזיק עין הרע בבני ברק?): "החזון איש עצמו שלח אליו, ומה שאין עין הרע מזיק בבני ברק, החזון איש אמר כן רק לאח"כ בימי זקנותו [והיינו] שזכות שלו מגינה שלא יהיה עין הרע במקום, ונתן ברכה בענין הזה".

אם כן, אולי רק בחי"י? "הוא נתן ברכה ומועלת גם להיום". [א"ה וכו"כ רבנו אח"כ במכתב לרבים, עי' אגרות וכתבים דרך אמונה].

שאלה. בגמ' ברכות דף ה', אם רואה אדם שיסורין באין עליו וכו', למה לא אמרו שיתלה בעין הרע?
"בלא ביטול תורה עין לא תשלוט עליו, ועל ידי שיעשה תשובה יבטל גם את העין הרע".

שואלים מאנגליה. חתן שהיה בריא לגמרי והנה התעלף כמה פעמים והרופאים ביררו שלא מצאו כלום וחוששין שזה עין הרע. "אפשר שאכן כן, אבל אם כן מה הוא רוצה לעשות לזה?" יש באנגליה אחד שהגיע למקום, ומתפרסמות מודעות גדולות שהוא יודע ועושה נגד עין הרע. "לכך לא צריך אותו כלל, שיגיד בעצמו את הלחש".

אך בהזדמנות אחרת לגבי רב חשוב המוריד עין הרע, רבנו אמר אחרת, וכדלהלן. ת"ח פלוני בצרה ויש לו גם בן חולה, ושמע מחברו שהיה לו בן שלא דיבר, והלך להרב לוי' ועשה לחש על עין הרע ותיכף שיצא ממנו הילד דיבר. הוא מתגורר בב"ב אבל הבן לומד בירושלים. "נו, בגמרא [ברכות נ"ה ב' סוטה ל"ו ב' ב"מ פ"ד

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

באיזה מקרה משתנה ה'תחום' של חפץ אחד מ'יום טוב ראשון' ל'יום טוב שני'?

- אסור במשך כל השבת לטלטלו לשטח שאינו כלול בתחום של שניהם.

ובחוץ לארץ, חפץ המושכר או מושאל לאדם אחד ל'יום טוב ראשון', ולאחר ל'יום טוב שני' - רשאי כל אחד לטלטל בשבת בתחום שלו, גם אם תחומו של האחר שונה; ובלבד שבזמן 'בין השמשות' שבין שני הימים יהיה החפץ בתוך תחומו של זה שמשתמש בו ביום טוב שני.

[שו"ע שצו, ח-ט, משנ"ב כ-כב, ושעה"צ טז-יז]

כפי שלמדנו, בנוסף על איסור 'תחומין' לאדם עצמו, אסור גם להוציא כל חפץ שברשותו, בין אם הוא שייך לו, ובין אם הוא מושכר או מושאל לו, אל מחוץ לתחומו של האדם.

וחפץ השייך בשותפות למספר אנשים, או שמספר אנשים שכרוהו או שאלוהו בשותפות - מותר לטלטלו בשבת רק בשטח הכלול בתחומם של כל השותפים.

ואף אם שכרוהו או שאלוהו על דעת שאחד מהם ישתמש בו לביל שבת בלבד, והשני ישתמש בו ביום השבת בלבד, וכדומה

בהמה שנמסרה לרועה - באיזה מקרה נקבע תחומה על פי תחומו של הרועה?

הבהמה: יש אומרים שאף באופן זה נקבע תחומה על פי תחומו של רועה זה שנמסרה לו; וכן פסק השולחן ערוך. ויש אומרים שבאופן זה, כיון שלא הוברר לפני השבת למי תימסר בשבת, נותר תחומה כתחום בעליה; אלא אם כן בעליה רגיל למוסרה לרועה זה שנמסרה לו, או שהודיע לו לפני השבת שימסרנה לו בשבת.

[שו"ע שצו, ה, משנ"ב יא-יב, ושעה"צ ט]

בזמנים עברו לא היו כל בעלי הבהמות מוציאים בעצמם את בהמותיהם למרעה, אלא מוסרים אותן לידי רועה, כלומר, אדם שעבודתו היתה רעיית בהמות. ואמרו חכמינו ז"ל שבהמה שנמסרה לרועה - נקבע תחומה על פי תחומו של הרועה, ולא על פי תחומו של בעליה; ואף אם מדובר ברועה גוי.

ודין זה הוא אף אם הבהמה נמסרה לרועה בשבת עצמה, אולם, באופן זה, אם יש מספר רועים בעיר, נחלקו ראשונים בדין

בהמה שנמסרה לשני רועים - האם תחומה נקבע על פי תחומם?

את הבהמה למרעה יהיה מצומצם מאוד. ויש מהראשונים הסוברים שדין זה הוא אף כאשר הבהמה נמסרה לרועים לפני השבת; וכן פסק השולחן ערוך. אולם, לדעת ראשונים אחרים, דין זה אמור רק באופן שהבהמה נמסרה להם בשבת, אך אם נמסרה להם לפני השבת - נקבע תחומה על פי תחומם, ומותר להוליכה רק בשטח הכלול בתחום של שניהם.

[שו"ע שצו, ה, משנ"ב יג, ושעה"צ י ריד]

בהמשך לאמור: בהמה שנמסרה לאחריותם של שני רועים במקביל, תחומה נקבע על פי תחום בעליה, כיון שבאופן זה אין רצונו של בעליה להעביר את הבהמה לרשות הרועים במידה כזו שתחומה ייקבע על פי תחומם. והטעם לכך - מפני שאילו ייקבע תחום הבהמה על פי תחומם, יהיה מותר להוליכה רק בשטח הכלול בתחום של שניהם, ומצוי הדבר שתחומיהם של הרועים שונים לחלוטין זה מזה, כך שהשטח שבו יוכלו להוליך

* איסור 'תחומין' אסור גם ביום טוב, אלא שנחלקו הפוסקים לפי הדעה שתחום שנים עשר מיל אסור בשבת מדאורייתא, האם גם ביום טוב איסורו מדאורייתא.
* בנוסף על איסור תחומין לאדם עצמו, אסור גם להוציא כל חפץ שברשותו, בין אם הוא שייך לו, ובין אם הוא מושכר או מושאל לו, אל מחוץ לתחומו של האדם.
* מי שנצרך לצאת בשבת ממקומו לצורך מצוה, ואינו יודע אם המקום שאליו צריך להגיע הוא מעבר לתחום של אלפיים אמה - רשאי למדוד את אלפיים האמות בפסיעותיו.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

'מבוי עקום' - מבינהו והלכותיו

צורת הפתח בראשו האחד, ותיקון מבוי בראשו האחר. אולם, לדעת רבים מהראשונים, למרות שמבוי עקום נדון כמבוי מפולש, אין צורך בתיקון בנקודת העיקום, אלא דינו ככל מבוי מפולש, שלהתרתו נדרשים רק צורת הפתח בראשו האחד ותיקון מבוי בראשו האחר. ובשעת הדחק יש להקל; ויש שכתב שנהגו להקל בכך אף לכתחילה, מפני שזו דעת רוב הראשונים.

[שו"ע שסד, ג, משנ"ב ט ריב, וביה"ל ד"ה דינו; ביאורים ומוספים דרשו, 17; וראה שם, 9]

לדעת ראשונים רבים, וכן דעת השולחן ערוך, ב'מבוי עקום', דהיינו שעשוי כצורת האות ר', ופתוח בשני ראשיו לרשות הרבים - נחשבים שני צדדי המבוי ל'מבוי מפולש', אשר להתרתו נדרשים 'צורת הפתח' בראשו האחד, ו'תיקון מבוי' - דהיינו: 'לחי' או 'קורה', (וכל שכן צורת הפתח) - בראשו האחר. ולכן, יש לעשות צורת הפתח בנקודת העיקום של המבוי, ותיקון מבוי בשני ראשיו, ולחילופין - צורת הפתח בשני ראשיו, ותיקון מבוי בנקודת העיקום; כך שבכל אחד מצדדי המבוי יהיו

* דף היומי בבלי

* דף היומי בהלכה

* ווארט או סיפור לפרשת השבוע

* שידורים חוזרים מאירועי 'דרשו'

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

ז' בתמוז | רבי שמחה בונים ב"ר אברהם מרדכי אלתר זצ"ל, האדמו"ר מגור, ב' לב שמחה

יום זה קרוי "פורים אוסטראה" אחר שבימי מלחמת רוסיה פולין, הצבא הרוסי שם מצור על העיר אוסטראה, לתפוס את הפולנים אשר ברחו מהעיר בחשאי, בראות היהודים את זאת, התקבצו כולם בבית הכנסת הגדול של המהרש"א ועמדו בצום ובתפילה וזעקה לקב"ה, כל אותו הזמן המשיכו הרוסים להפציץ ללא הרף את העיר ובעיקר את בנין בית הכנסת אשר חשדוהו למבצר, עד אשר אחד היהודים אזור אומץ וחצה כלילה את הנהר והודיע למפקד הצבא הרוסי שהפולנים ברחו, בז' תמוז הרוסים נכנסו לעיר וההתקפה נעצרה וכך ניצלה הקהילה כולה, לזכר אותו הנס יש החוגגים את יום "פורים אוסטראה" ביום זה.

יארצייט:

תק"ן: רבי שאול ב"ר אריה לייב זצ"ל, אב"ד אמסטרדם, רישא ועוד, ב' בנין אריאל.
תקפ"ח: רבי ברוך ב"ר יהשע יחזקאל פיבל תאומים-פרנקל זצ"ל, מלייפניק, ב' ברוך טעם, אמרי ברוך ועוד.
תקצ"א: רבי יוסף אשר ב"ר יעקב משה מנחם מנדל הערנברג זצ"ל מפרמישלא, ב' דברי אמת.
תשל"ט: רבי גדליהו הלוי שור זצ"ל, ר"י תורה ודעת ובימ"ד עליון, ב' אור גדליהו.
תשמ"ג: רבי יחיאל חיים ב"ר משה לאבין זצ"ל, ממאקאווא.
תשנ"ב: רבי שמחה בונים ב"ר אברהם מרדכי אלטר זצ"ל, האדמו"ר מגור, ב' לב שמחה.

יארצייט הרה"ק רבי שמחה בונים ב"ר אברהם מרדכי אלטר - ה"לב שמחה" מגור

פעם נכנס יהודי לרה"ק ה"לב שמחה" מגור, ואמר לו: "בודד אני, אין לי משפחה, אין מי ששם לב למצבי, הצרות והיסורים גברו מעל ראשי, ולבדי אני חי את חיי הקשים", אמר לו הרבי: "שמע נא לעצתי, התחבר עם השי"ת, הוא החבר היותר קרוב מכולם", והוסיף: "תנסה, תנסה, גם אני עושה כך תמיד".

(תפארת למושה ח"ב עמ' ג)

נשתדל בעת קושי וצרה להשיח את דאגותינו לפני השי"ת, ונזכור שהוא קרוב אלינו ושומע אותנו, וממנו תבוא ישועתנו.

כיצד ייתכן שאדם הנוטר שנאה לפלוני שלא עשה לו כל רעה - יעבור על 'לא תיטור'?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי ב'חפץ חיים'

לאחרים יגרום שילוח לו, הרי זה נחשב לתועלת ומותר לספר לאחרים. שכיון שעל ידי כך יגרום לחברו לקיים מצוה המוטלת עליו, זה עצמו תועלת, וכפי שמבואר לקמן (לשון הרע כלל ד סע' ה) שמותר לספר שפלוני עבר עבירה, למי שיכול להוכיחו שיתקן דרכיו, וכן מדויק לקמן (לשון הרע כלל י באמ"ח ס"ק לב).
 החפץ חיים כותב עוד, שכל-שכן אם מניעת הטובה היתה להמספר בעצמו, בוודאי אסור אחר כך לילך ולגנותו עבור זה, והעובר על זה, לבד שנכשל בעון לשון הרע, עוד נכשל בלאו ד"לא תטור". ואם מכוון בסיפור ההוא לנקום ממנו עבור זה ולפרסם את רוע לבבו לפני אנשים, עובר גם כן בלאו ד"לא תקום".
 מדבריו מבואר, שרק אם אותו אדם שמנעו ממנו את ההטבה מספר על כך, עובר בלאו דלא תיטור. אולם בביאורים ומוספים מביאים כי יש שכתבו (שיעורי עיון) שנראה פשוט שאף אם קרוביו וידידיו יספרו בגנותו של פלוני או ינקמו בו על שלא היטיב לקרובם, ודאי שגם הם עוברים על לאו של לא תיקום ולא תיטור. ואף אדם זר שאינו מאוהביו או קרוביו של מי שמנעו ממנו ההטבה, אלא שמתקומם על כך ומחמת זה שונאו ואינו מוכן להיטיב לו - כתב בקהילות יעקב (ערכין ס' ד) שמדויק מדברי הראשונים, שיתכן שגם הוא עובר בכך על איסור נקימה ונטירה, ראה שם.

בסעיפים הנלמדים היום מתחיל ה'חפץ חיים' בדיני איסור לשון הרע על עבירות שבין אדם לחברו. וכותב, כי אמנם בענין זה יש פרטים רבים המשנים לפעמים את הדין, אבל ישנו פרט אחד שבו לא ייפול שום ספק שאסור, ומביא לכך דוגמה: כגון שרואה אדם מבקש מחברו שילונו מעות, או שייטיב עמו בשאר טובות - ולא היטיבו, או שראה אדם שעובר על לאוין דבין אדם לחברו כגון נקימה ונטירה - בזה ודאי אינו שונה מעבירות שבין אדם למקום, ואסור לספר עליו. שהרי לא עשה לו שום רעה, וגם אין שום תועלת מכך שיספר את הדבר.

ביאור הדבר, שההיתרים שיש במקרים מסויימים לספר על אדם שחטא לחברו, הוא רק אם עשה לו רעה ממש, וכגון שגזלו או עשקו, וכן אם הזיקו וציערו וביישו, או עשה כן לאחרים, וכפי שהביא בבאמ"ח (כאן ס"ק ד) בשם רבנו יונה, שבכה"ג הותר לספר לאחרים כדי לעזור לנעשק, וכפי שיתבאר דין זה בכלל גדריו לקמן (לשון הרע כלל י סעיף א). אבל דבר שהוא רק מניעת טובה, אסור לספר. גם ההיתר שמצינו לפעמים לספר לשון הרע מצד קנאת האמת, אינו שייך במניעת טובה, אלא רק בנזק של ממש שאדם עשה לחברו.

בביאורים ומוספים מציינים לגבי הדוגמה של אדם המסרב להלוות מעות לחברו, כי מבואר מדברי הח"ח שאם על ידי שיספר